

**SÆRAVTALE ANGÅENDE LØNNS- OG ARBEIDSVILKÅR
FOR ARBEIDSTAKERE I NVES ANLEGGSDRIFT**

(ANLEGGSAVTALEN)

M V GJELDENDE FOR TIDSROMMET
01.MAI 2008- 30.APRIL 2010

I n n h o l d

- § 1 Utbetaling av lønn
- § 2 Arbeidstid
- § 3 Beredskap
- § 4 Oppholdsgodtgjørelse
- § 5 Godtgjørelse for bruk av bil i tjenesten, transport eller reisegodtgjørelse for reisetid utenom arbeidstid og for hjemreise fra innkvarteringsstedet
- § 6 Borvognstillegg
- § 7 Skytebastillegg
- § 8 Arbeidstøy og verneutstyr
- § 9 Brakkereglement
- § 10 Tillitsmannsbestemmelser

Generelt

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF) ble i møte den 06.12. 2006 enige om visse justeringer i særavtalen for NVEs arbeidstakere i anleggsdriften. Den reviderte særavtale gjelder for tidsrommet 1. Mai. 2008 - 30.April.2010.

I tillegg til særavtalen er partene blitt enige om følgende retningslinjer:

- a) Arbeidstakere under særavtalen vil være gruppert på følgende måte:

Faste arbeidstakere, engasjerte arbeidstakere med tidsbegrenset tilsetting, korttidsansatte arbeidstakere (for arbeidsoppdrag i inntil 6 måneder), praktikanter og læringer. Med unntak av praktikanter og læringer omfattes arbeidstakerne av Tjenestemannsloven. Det er partenes forutsetning at inntak av arbeidstakere for arbeidsoppdrag i inntil 6 måneder alltid skal innrapporteres til fellestillsmannen.

Partene er videre innforstått med at ved en eventuell fremtidig reduksjon av arbeidsstyrken, skal reduksjonen i første rekke gjennomføres ved oppsigelse av korttidsansatte arbeidstakere.

- b) Arbeidstakere under særavtalen som beordres til stilling med lavere lønnslassering enn den stilling de er tilsatt i, beholder sin høyere lønn uten tidsbegrensning. Ved overgang til lavere betalt arbeid etter eget ønske, utbetales den lavere lønn fra første dag. Arbeidstakere som beordres til høyere betalt arbeid, får den høyere lønn så lenge arbeidsoppdraget varer.

Arbeidstakere som periodevis fungerer som formenn gis fungeringstillegg på to lønnstrinn, jfr. forhandlingsprotokoll av 20.02.2001

- c) Av praktiske grunner og av hensyn til behov for informasjon om gjeldende regler vedrørende lønns- og arbeidsvilkårene tas følgende bestemmelser med som vedlegg:

1. Lønnsplanene for de stillingsgrupper som særavtalen omfatter.
2. Fellesbestemmelser.
3. Utdrag av tjenestemannsloven.
4. Hovedavtalen for arbeidstakere i staten med særavtale for Norges vassdrags- og energidirektorat.
5. Retningslinjer for fellestillsmannens virksomhet.

- d) Regionkontorene er pålagt i samråd med de respektive fellestillsmenn å foreta en vurdering av det fremtidige arbeidskraftbehov i anleggsdriften, både totalt og innenfor den enkelte stillingsgruppe, i forbindelse med den årlige stillingsbudsjettering og i forbindelse med langtidsbudsjetteringen. Dette vil gjelde både behovet for fast tilsatte arbeidstakere og behovet for ekstraordinær arbeidskraft. Hvis ved disse vurderinger behovet for en fast arbeidsstyrke må antas å være lavere enn det antall arbeidstakere som har fast tjenestemannsstatus etter de retningslinjer som er nevnt foran, skal den faste styrke søkes tilpasset det faktiske behov ved naturlig avgang, eventuelt ved en økning av den faste styrke hvis den antas å være for liten i forhold til behovet.

- e) Hvis det i tariffperioden blir foretatt endringer i satsene i statens reiseregulativ, skal det tas opp forhandlinger om endringer i tilsvarende satser som er omhandlet i denne særavtale, §§ 2 og 3.

§ 1 Utbetaling av lønn

Arbeidstakere som er tilsatt av NVEs tilsettingsråd, utbetales månedslønnen senest den 12. i måneden eller siste virkedag før denne dag, jfr.

Fellesbestemmelsenes § 9. Samtidig utbetales andre tillegg for måneden før. Det foretas også trekk for eventuelt for meget utbetalte lønn i måneden før. For øvrig gjelder hovedtariffavtalens bestemmelser for utbetaling av lønn.

Tvisttilfelle forelegges hovedpartene til avgjørelse.

§ 2 Arbeidstid

1. Arbeidstiden i anleggsdriften er 37,5 timer pr. uke, eksklusiv spisepause. Den daglige arbeidstiden skal i den utstrekning det er mulig og etter samråd med hovedtillitsmannen, inndeles likt for hele regionen, jfr. Fellesbestemmelsenes §7.
2. Det kan for grupper av arbeidstakere og innenfor den ramme lovgivningen setter, avtales en annen arbeidstid når dette enten gir vesentlige fordeler for driften, når en må tilpasse seg offentlige kommunikasjonsmidler som går svært sjeldent, eller når det på grunn av lang reisetid til og fra arbeidsplassen er ønskelig med en annen arbeidstid eller å innarbeide fritid, jfr. arbeidsmiljølovens § 47.
Avtale om annen arbeidstid må rapporteres til administrasjonen ved APO.
3. Den daglige arbeidstid skal mest mulig være den samme.
4. Ved innarbeiding av fritid skal det arbeides tilsvarende antall timer som det gis fri.

§ 3 Beredskap

Arbeidstakere i anleggsdriften inngår i regionens beredskapsplan og kan pålegges beredskapstjeneste i form av bakvakt og aktiv tjeneste.

Ved flomberedskap og andre krisesituasjoner i landets vassdrag kan det ved lav beredskap iverksettes bakvaktordninger (hjemmevakt) i henhold til oppsatte vaktlister basert på NVEs beredskapsplan. Bakvaktordningen vil gjelde hele døgnet fra 08:00 til 08:00. I samråd med leder av NVE anlegg setter innsatsleder opp vaktplaner slik at bakvakten er på arbeidsstedet innen avtalt tid.

Bakvakttjenesten godtgjøres med en omforenet kompensasjon på kr 500,00 pr. døgn for hverdager (mandag - fredag) og kr 700,00 pr. døgn for lørdags- og bevegelige helligdager. Det er ikke adgang til å avspasere tiden som bakvakt.

Ved høy beredskap (utrykning) betales overtidsgodtgjøring etter Fellesbestemmelsenes § 13. Godtgjøringen tidsbereges fra avreise til tilbakekomst bopel.

§ 4 Oppholdsgodtgjørelse

1. Arbeidstakere som etter NVEs anvisning for arbeidets utførelse må overnatte utenfor sitt hjem og blir innlosjert i brakker, får utbetalt en oppholdsgodtgjørelse på kr 270 pr. arbeidsdag.
Det er en forutsetning at brakker brukes når det er mulig og at disse er i samsvar med gjeldende brakkebestemmelser. Såfremt andre overnatningssteder benyttes, og disse ikke har samme standard som brakkeriggene så utbetales en ekstra godtgjørelse på kr 100.

Tidsbegrenset avisabonnement kan etter lokal avtale tilstås for anleggsperioden.

M e r k n ad:

Ved legitimert sykdom betales oppholdsgodtgjørelse fra første sykedag og så lenge vedkommende har lønn under sykdom, dog ikke hvis vedkommende reiser fra innkvarteringssted eller kommer på sykehus.

2. Arbeidstakere som for arbeidets utførelse må overnatte utenfor sitt hjem uten å bli innlosjert i brakke, får godtgjort utgifter til nattopp hold og kostutgifter etter de ordinære satser i statens reiseregulativ. Kost- og nattopp holdsutgiftene beregnes fra arbeidstidens slutt første arbeidsdag fram til neste arbeidsdags begynnelse.
3. Hvis NVE betaler for arbeidstakerens opphold på hotell/pensjonat etter en pensjonspris som NVE har avtalt med innkvarteringsstedet, har arbeidstakerne ikke krav på godtgjørelse verken til nattopp hold eller diett. I slike tilfeller utbetales kr. 100 pr. døgn.

§ 5 Godtgjørelse for bruk av bil i tjenesten, transport eller reisegodtgjørelse for reisetid utenom arbeidstid og for hjemreise fra innkvarteringssted

1. Reisegodtgjørelse i tjenesten.

Til arbeidstakere som etter henstilling fra NVE bruker egen bil i tjenesten, godtgjøres dette for **ukependlere** etter de satser som til enhver tid gjelder i statens reiseregulativ. For **dagpendlere** betales en godtgjørelse på kr 2,50 pr km samt et tillegg for kjøring på skogsvei på kr 0,70 pr km.

Når det i bilen tas med tjenestemenn på oppdrag, gis det et tillegg i godtgjørelsen på 50 øre pr. km pr. tjenestemann.

Hvor det er nødvendig å ta med utstyr og materiell som på grunn av sin beskaffenhet ikke er naturlig å plassere i bagasjerom eller på taket, kan det gis et tillegg på 50 øre pr. km.

2. Innkvartering, transport eller reisegodtgjørelse fram og tilbake til arbeidsplassen før og etter tjenesten.

- a) Innkvartering i brakker skal som regel ikke nytties når avstanden mellom bosted og arbeidsplass er under 50 kilometer. Når avstanden mellom bosted og arbeidsplass er over 10 km, avgjør NVE spørsmålet om etaten skal sørge for transporten av arbeidstakerne.
- b) Hvis arbeidstakerne selv skal sørge for transporten, gjelder følgende regler:
  1. Brukes offentlige transportmidler (tog, buss, båt), dekker NVE reiseutgiftene etter offentlige takster.
  2. Til arbeidstakere som bruker egne biler til og fra arbeidsplassen, betales kr. 2,00 pr. km. med tillegg av 50 øre pr. km. pr. passasjer.

Hovedpartene forutsetter at de arbeidstakere som har sin bopel ved eller på strekningen mellom bopel og arbeidssted, i størst mulig grad samordner kjøringen med egne biler.

For arbeidstakere som transporterer seg selv og andre til og fra arbeidsplassen i egen bil, regnes den medgåtte tid til transporten ikke som arbeidstid. Det samme gjelder for arbeidstaker som får stilt NVEs biler til disposisjon for transport av seg selv fram og tilbake. Bruker derimot en arbeidstaker NVEs bil til å transportere andre arbeidstakere fram og tilbake, anses transporten som arbeidsoppdrag for vedkommende slik at vedkommende skal ha overtidsgodtgjørelse for transporttiden utover ordinær arbeidstid.

Hvis avstanden mellom innlosjeringsstedet og arbeidsplassen er over 10 km, gjelder reglene om transport §5 avsnitt 2 litra b nr. 2 ovenfor og reglene om godtgjørelse for reisetid utenom arbeidstid i avsnitt 3 nedenfor.

- c) Er avstanden mellom bosted og arbeidsplass over 50 km, vurderer arbeidsledelsen spørsmålet i samråd med de berørte arbeidstakere/fellestillsmann om det i det enkelte tilfelle er rasjonelt og økonomisk enten å transportere arbeidstakere fram og tilbake til arbeidsplassen, eller betale reisegodtgjørelse etter de samme km-satser som angitt i §5 avsnitt 2 litra b nr. 2 ovenfor, eller sørge for innkvartering (brakker eller annet losji).

3. Godtgjørelse for reisetid utenom arbeidstid for daglige arbeidreiser.

Reisetid som overstiger 1 time pr. dag (sammenlagt fram og tilbakereise) betales i henhold til lønnspllassering for den enkelte arbeidstaker i C-tabellen og avrundes oppover til nærmeste 1/2 time. Det betales bare for reisetid sammenlagt for fram- og tilbakereise samme dag. Med reisetid menes den faktiske tid som medgår til reisen fra bosted til arbeidsplass. Dette gjelder også for reise mellom innkvarteringssted og arbeidsplass.

4. Godtgjørelse for hjemreise fra innkvarteringssted.

For arbeidstakere som er innlosjert i brakker, hotell/ pensjonat eller lignende og som benytter egen bil betaler NVE kr 2,50 pr. km i de tilfelle vedkommende bruker egen bil mellom innkvarteringssted og hjemsted (t/r) 1 gang pr. uke samt et tillegg på kr 0,70 pr km for kjøring på skogsbilvei. I tillegg betaler NVE 50 øre pr. km for hver passasjer som ellers ville ha fått dekket reiseutgiftene. Partene forutsetter at de arbeidstakere som har sin bopel ved eller på strekningen mellom bopel og arbeidssted, i størst mulig grad samordner kjøringen med egne biler.

For arbeidstakere som ikke bruker egne biler, dekkes legitimerte utgifter etter takstene for rutegående offentlige kommunikasjonsmidler. Utgiftene skal legitimeres ved bilag. Ved beordret arbeidsoppdrag utenfor regionsgrenser, dekkes reiseutgiftene for hele strekningen.

5. Godtgjørelse for reisetid ,utenom arbeidstiden, mellom hjem og innkvarteringssted.

I forbindelse med reiser mellom hjem og innkvarteringssted (tur/retur) godtgjøres reisetid på mer enn 2 timer hver vei time for time. Dette betales i henhold til lønnspllassering for den enkelte arbeidstaker i C-tabellen og avrundes oppover til nærmeste 1/2 time. Med reisetid menes den faktiske tid som medgår for reisen mellom bosted og innkvarteringssted. Dersom reiser på søn-/helligdag overstiger 5 timer en vei betales en godtgjørelse på kr 400 for denne dagen.

6. Godtgjørelse for helgeopphold på innkvarteringssted.

Dersom ukentlige hjemreiser etter §5 pkt. 4 vanskeliggjøres, og det er hensiktsmessig for både arbeidsgiver og arbeidstaker at arbeidstakeren blir igjen på innkvarteringsstedet i helgen, kan det ytes en kompensasjon på kroner 700,- pr. dag for helgeoppholdet på innkvarteringsstedet. Det ytes ikke oppholdsgodtgjørelse etter § 4 når det ytes godtgjørelse for helgeopphold.

§ 6 Borvognstillegg

På borvogner skal det utbetales et særskilt borvognstillegg på kr 17,- pr. produksjonstime til operatøren.

§ 7 Skytebastillegg

Arbeidstakere som fungerer som skytebasar, utbetales et skytebastillegg på kr 17,- pr. skytetime. Skytebastillegget utbetales når vedkommende arbeidstaker fungerer som skytebas, dvs. for de dager det pågår boring, dekning og sprengning.

§ 8 Arbeidstøy og verneutstyr

1. NVE holder alle arbeidstakere med arbeidstøy. Arbeidstakerne sørger selv for vask og reparasjoner av klærne med unntak av arbeidstakere ved verksted som har fri vask av klærne.

2. Arbeidstakere tilsatt av tilsettingsrådet, utleveres ved tiltredelsen 2 sett arbeidstøy, 1 sett arbeidsregntøy, 1 par arbeidshansker samt vernefottøy. Nytt utstyr kan utleveres mot at tidligere utstyr fremvises eller innleveres. Videre holder NVE hjelm, hørselsvern og annet personlig verneutstyr.

Kortidsinntatte som ikke er tilsatt gjennom tilsettingsrådet, får utlånt arbeidstøy samt annet nødvendig verneutstyr etter behov.

3. Administrasjonen utarbeider - i samråd med arbeidsmiljøutvalget - nærmere bestemmelser og anbefalinger om bruk av verneutstyr i samsvar med arbeidstilsynets veiledning til arbeidsmiljøloven, bestillingsnummer 250.

M e r k n a d:

Det er partenes absolutte forutsetning at det utleverte verneutstyr skal nytes, jfr. Arbeidsmiljølovens § 16.

§ 9 Brakkereglement

1. Innkvartering for NVE-anlegg

1.1.Faste boenheter:

Soverom skal være minimum 7 m^2 . Takhøyde gjennomsnittlig 2,3 m. Vegg og takflater skal være oljet/lakket eller malt og vaskbare.
Alle flater, gulv/tak/vegger skal være godt varmeisolert.
Vindusflatene skal være min. 10 % av gulvareal.

Enkeltrommene skal inneholde:

Seng, min. 80 x 200 cm. m/madrass, nattbord, stol m/ryggstø, leselampe.
Garderobeskap m/hengestang og hyller/kurver og 1 enkel bokhylle. Vinduene skal være forsynt med trekkgardin og eventuelt rullegardin. Dør skal være låsbar.

Våtrom skal inneholde:

Dusj/1 servant pr. 2 personer/speil/eventuelt separat toalett og mulighet for tørk av tøy.

Lomperom:

Skal være i eget rom eller enhet i tilknytning til boenhet.

Kjøkken skal inneholde:

Kjøleskap, oppvaskbenk, 1 dobbel kokeplate pr. 2 personer, mikrobølgeovn, avtrekksvifte og nødvendig kjøkkenutstyr.

Oppholdsrom skal inneholde:

1 spiseplass pr person, nødvendige salongmøbler samt radio og farge-TV.

M e r k n a d:

Innen år 2004 skal alle faste boenheter utstyres med videospiller og parabolantenne.

1.2. Ved anlegg hvor utgiftene til en gjennomføring av ovenstående regler vil stå i urimelig forhold til anleggets totale kostnad, kan det etter nærmere avtale mellom ledelsen og de tillitsvalgte anordnes innkvartering i eksisterende boliger, eller brakkens størrelse reduseres og utstyret forenkles. I slike tilfeller skal det forhandles lokalt om en rimelig kompensasjon i forhold til ulempene.

1.3. Krav:

Nye flyttbare boligbrakker skal være utstyrt med dusj og toalett i hver enkelt brakke. Forskjellige riggstørrelser kan benyttes, men soverom inkl. bad må ikke være mindre enn $8,6\text{ m}^2$ og takhøyden minst 2,30 m.

2. Standard for hvile/spisebrakker

Hvile/spisebrakker er de brakker som er beregnet for kortere opphold med matraster og eventuelt andre pauser i arbeidet. Brakkene skal ikke brukes til nattopp hold.

Denne avtalen gjelder for brakker beregnet for opp til 6 personer.

Eldre ombygde hvilebrakker kan benyttes inntil videre.

Ved kjøp av nye brakker skal disse inneholde:

2.1. Spisedel

- a) Gulvarealet skal være min. $1,0\text{ m}^2$ pr. person brutto utv. målt.
- b) Takhøyden skal være min. 2, 10 m.
- c) Vindusflaten skal være minst 10 % av gulvarealet.
- d) Ventilasjon: Det skal være minst 2 ventiler som ikke skal kunne lukkes helt. Med ventilene i lukket stilling skal lufttilgangen være tilstrekkelig for monterte brennere og det antall personer som brakke er beregnet for.
- e) Kokemulighet: Det skal være opplegg for elektrisk kokeplate og opplegg for propanbluss eller tilsvarende.
- f) Kjøleskap: Det skal være kjøleskap for kombinert drift. Feks. propan og elektrisitet.
- g) Kjøkkenbenken skal ha varmebestandig plate.
- h) Annet utstyr: NVEs medisinskap/skrin. Oppslagstavle.

2.2 Skifte og vaskedel

- a) Gulvareal 1,0 m² pr. person brutto utvendig målt.
- b) Takhøyde som for spisedelen.
- c) Det skal være løsbart garderobeskap for hver person eller ett felles garderobeskap og en verdiboks for hver person. Det bør også være et bøtte-/kosteskap for rengjøringsutstyr.
- d) Det skal være en dobbel knagg pr. person for skittent arbeidstøy.
- e) Det skal være lompebenk og hylle tilsvarende 50 cm. pr. person.
- f) Det skal være et vaskested/tappested med kaldt og varmt vann.
- g) Spillvannsutløp under gulvet. Det skal være plass for spillvannstank under vaskestedet.
- h) Annet utstyr: Speil, holder for tørkerull, avfallsbøtte, dispenser for vaskemiddel.
- i) 2 kg brannslokatingsapparat av pulvertypen skal plasseres nær ytterdør.

2.3 Toalettrom

- a) Gulvareal ca. 1 m² brutto utvendig målt.
- b) Undertrykksventilasjon med en ventil oppe og en nede.
- c) Toalett: Det skal benyttes toalettløsninger som gjør det mulig på lovlig måte å bli kvitt avfallet. Det bør monteres en liten vask på toalettet med fotpumpe for vann.
- d) Det skal være adgang direkte utenfra.
- e) Rommet skal være godt lukket og lydisolert og utstyrt med vindu.

2.4 Generelle krav til brakka

- a) Isolasjonen skal være av selvslukkende materiale og veggen skal ha en K-verdi som ikke overskriider 0,7 w/m³.C0. (0,6 kcal/hm².C0).
- b) Det skal være tilstrekkelig oppvarming i alle deler av brakka (også toalettrommet). Det skal være opplegg for oppvarming som både går på elektrisitet og på alternativt olje/propan eller lignende.
- c) Eventuell oljetank og propantank (11 kg) skal være plassert på vognens utside. Eventuell propantank skal være utstyrt med lekkasjetester.
- d) Alle flater skal være glatte for å lette renholdet.
- e) Verktøy kan plasseres i en kasse liggende på draget, eller annet passende sted, men ikke inne i spise- eller skifte-/vaskedelene.

Merknad:

Dersom regionene ser det som en bedre løsning å benytte separate toalett, kan toalettrommet benyttes til lomperom.

Der hvor arbeidstakerne ikke har adgang til å nytte spiserom for å innta sine måltider, men er henvist til å innta måltider i førerhus på maskiner, biler o.l., skal de utbetales kr 50,- pr. spisepause som kompensasjon. Arbeidstiden vil være som for de øvrige arbeidstakere i driften.

NVE bekoster den alminnelige hovedrengjøring.

Hvor vaskehjelp ikke kan skaffes, betales en godtgjørelse for daglig renhold med kr 19,20 pr. person pr. uke. Blir ikke renholdet tilfredsstillende utført, bortfaller godtgjørelsen. Som hovedregel skal vaskehjelp benyttes og betales av NVE.

§ 10 Tillitsmannsbestemmelser

NVE dekker abonnementsavgift og samtaleavgift etter gjeldende regler for tjenestetelefon til fellestillitsmenn. Installasjon må dog bekostes av vedkommende tillitsmann selv. Tillitsmenn som har tjenestetelefon fra tidligere kan ikke få ekstra kompensasjon som følge av dette. Der hvor fellestillitsmann har fått mobiltelefon til disposisjon faller ovennevnte ordning bort.

NVE stiller nødvendige kontorutstyr til disposisjon for fellestillitsmennene.

NVE dekker utlegg til porto på grunnlag av framlagte kopier av utgående postlister.

Fellestillitsmennene gis etter avtale fri ved tillitsmannsoppdrag. Slik fri skal på forhånd avtales med anleggsledelsen.

Utgifter til reiser i tillitsmannsoppdrag dekkes etter statens reiseregulativ.

Fellestillitsmennene har plikt til å holde leder for anleggsvirksomheten orientert om sin virksomhet som tillitsmann.

Disse retningslinjene gjelder inntil videre, og kan endres og suppleres når det er hensiktsmessig, innenfor denne særavtalens bestemmelser.

I hver region skal det velges en fellestillitsmann som skal fungere som bindeledd mellom arbeidstakere og ledelse.

Til grunn for tillitsmannsvirksomheten legges den til enhver tid gjeldende hovedavtale for arbeidstakere i staten.

Arbeidstakere ved det enkelte arbeidssted kan velge seg en arbeidsplassstillitsmann.

Forhold på arbeidsplassen skal i størst mulig utstrekning søkes løst mellom arbeidsplass, tillitsmann og stedlig ledelse.

Forhold som ikke løses der bringes videre til fellestillitsmann/leder av resultatenhet av de respektive partene som kan bringe saken inn for hovedpartene NVE/NAF, dersom den ikke lar seg løse innen den berørte region.

Vedlegg I	Lønnsplan			
Lpl. st.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Godskrivings- regel
90.600	ARBEIDERSTILLINGER			
1117	Fagarbeider	LR03	1	
1203	Fagarbeider med fagbrev	LR11	2	
90.610	ARBEIDSLEDERSTILLINGER			
1119	Formann		29-52	
90.701	KJØKKENPERSONALE			
1121	Kokk	LR02	2,4	
1184	Kokk	LR02	2,4	
90.703	RENHOLDSPERSONALE M.V.			
1129	Renholdsbetjent	LR01	1,4	
1130	Renholder	LR03	2,4	
90.910	UNGE ARBEIDSTAKERE/LÆRLINGER/ASPIRANTER			
1362	Lærling	lønn i % av ltr. 25		
1429	Aspirant	LR01	1	

Denne lønnsplan gjelder for lærlinger og unge arbeidstakere innenfor områder hvor det ikke er opprettet særskilt aspirantordning.

Ved fylte 18 år lønnes arbeidstakere i kode 1138 i samsvar med den stilling vedkommende fyller.

Lønnsramme		Tjenesteansienitet																
nr.	alt.	Lønnstrinn																
LR01	1	16	17	18	19	20	21	22	24						26	27	28	29
	2	17	18	19	20	21	22	23	25						27	28	29	30
	3	18	19	20	21	22	23	24	26						28	29	30	31
	4	19	20	21	22	23	24	25	27						29	30	31	32
	5	20	21	22	23	24	25	26	28						30	31	32	33
	6	21	22	23	24	25	26	27	29						31	32	33	34
	7	22	23	24	25	26	27	28	30						32	33	34	35
	8	23	24	25	26	27	28	29	31						33	34	35	
	9-21	(28-40)																
LR02	1	18	19	20	21	22	23	24	25						26	27	28	
	2	19	20	21	22	23	24	25	26						27	28	29	
	3	20	21	22	23	24	25	26	27						28	29	30	
	4	21	22	23	24	25	26	27	28						29	30	31	
	5	22	23	24	25	26	27	28	29						30	31	32	
	6	23	24	25	26	27	28	29	30						31	32	33	
	7	24	25	26	27	28	29	30	31						32	33	34	
	8	25	26	27	28	29	30	31	32						33	34	35	
	9-21	(28-40)																
LR03	1	19	20	21	22	23	24	25	26						27	28		
	2	20	21	22	23	24	25	26	27						28	29		
	3	21	22	23	24	25	26	27	28						29	30		
	4	22	23	24	25	26	27	28	29						30	31		
	5	23	24	25	26	27	28	29	30						31	32		
	6	24	25	26	27	28	29	30	31						32	33		
	7	25	26	27	28	29	30	31	32						33	34		
	8	26	27	28	29	30	31	32	33						34	35		
	9-21	(28-40)																
LR04	1	20	21	22	23	24	25	26	27						28	29		30
	2	21	22	23	24	25	26	27	28						29	30		31
	3	22	23	24	25	26	27	28	29						30	31		32
	4	23	24	25	26	27	28	29	30						31	32		33
	5	24	25	26	27	28	29	30	31						32	33		34
	6	25	26	27	28	29	30	31	32						33	34		35
	7	26	27	28	29	30	31	32	33						34	35		36
	8	27	28	29	30	31	32	33	34						35	36		37
	9-21	(30-42)																
LR05	1	18	19	20	21	22	23	24	25						26	27		28
	2	19	20	21	22	23	24	25	26						27	28		29
	3	20	21	22	23	24	25	26	27						28	29		30
	4	21	22	23	24	25	26	27	28						29	30		31
	5	22	23	24	25	26	27	28	29						30	31		32
	6	23	24	25	26	27	28	29	30						31	32		33
	7	24	25	26	27	28	29	30	31						32	33		34

	8	25	26	27	28	29	30	32					33	34	35
	9-21	(28-40)													

LR06	1	20	21	22			23	25					26	27	28
	2	21	22	23			24	26					27	28	29
	3	22	23	24			25	27					28	29	30
	4	23	24	25			26	28					29	30	31
	5	24	25	26			27	29					30	31	32
	6	25	26	27			28	30					31	32	33
	7	26	27	28			29	31					32	33	34
	8	27	28	29			30	32					33	34	35
	9-21	(28-40)													

LR07	1	19	20	21	22	23	24	26					27	28	29
	2	20	21	22	23	24	25	27					28	29	
	3	21	22	23	24	25	26	28					29	30	
	4	22	23	24	25	26	27	29					30	31	
	5	23	24	25	26	27	28	30					31	32	
	6	24	25	26	27	28	29	31					32	33	
	7	25	26	27	28	29	30	32					33	34	
	8	26	27	28	29	30	31	33					34	35	
	9-21	(28-40)													

LR08	1	32	33	34	35	36	37	39	40				41		
	2	33	34	35	36	37	38	40	41				42		
	3	34	35	36	37	38	39	41	42				43		
	4	35	36	37	38	39	40	42	43				44		
	5	36	37	38	39	40	41	43	44				45		
	6	37	38	39	40	41	42	44	45				46		
	7	38	39	40	41	42	43	45	46				47		
	8	39	40	41	42	43	44	46	47				48		
	9-21	(41-53)													

LR09	1	22	23	24	25	26	27	28					29	30	31
	2	23	24	25	26	27	28	29	30				30	31	32
	3	24	25	26	27	28	29	30	31				31	32	33
	4	25	26	27	28	29	30	31	32				32	33	34
	5	26	27	28	29	30	31	32	33				33	34	35
	6	27	28	29	30	31	32	33	34				34	35	36
	7	28	29	30	31	32	33	34	35				35	36	37
	8	29	30	31	32	33	34	35	36				36	37	38
	9-21	(31-43)													

LR10	1	24	25	26	27	28	29	30					31	32	33
	2	25	26	27	28	29	30	31	32				32	33	34
	3	26	27	28	29	30	31	32	33				33	34	35
	4	27	28	29	30	31	32	33	34				34	35	36
	5	28	29	30	31	32	33	34	35				35	36	37
	6	29	30	31	32	33	34	35	36				36	37	38
	7	30	31	32	33	34	35	36	37				37	38	39

	8	31	32	33	34			35	36	37					38	39	40
	9-21	(33-45)															

LR11 1	1	26													29		30	31	
	2	27													30		31	32	
	3	28													31		32	33	
	4	29													32		33	34	
	5	30													33		34	35	
	6	31													34		35	36	
	7	32													35		36	37	
	8	33													36		37		
	9-21	(30-42)																	

LR12	1	26	27	28	29	29	30	30	31	31	32				31		32	33	
	2	27	28	29	30	31	32	32	33	33	34				32		33	34	
	3	28	29	30	31	31	32	33	33	34	34				33		34	35	
	4	29	30	31	32	32	33	34	34	35	35				34		35	36	
	5	30	31	32	33	33	34	35	35	36	36				35		36	37	
	6	31	32	33	34	34	35	36	36	37	37				36		37	38	
	7	32	33	34	35	35	36	37							37		38		
	8	33	34	35															
	9-21	(31-43)																	

DET KGL. FORNYINGS- OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENT

Lønninger for arbeidstakere i staten gjeldende fra 1. mai 2007

Tabell B - Tilleggslønnstabell

Lønnstrinn	1	2	3	4	5	6	7	8	Lønnstrinn	9	10	11
	Bruttolønn			Pensjonsinnskudd			Nettolønn			Overtidsgodtgjørelse ¹⁾	45% na tidskom	
	Pr.år	Pr.mnd	Pr.dag	Pr.år	Pr.mnd	Pr.år	Pr.mnd	Pr.dag		50 %	100 %	
1	800	66,70	2,30	16	1,30	784	65,40	2,20	1	0,60	0,90	0,20
2	1 600	133,40	4,50	32	2,60	1 568	130,80	4,40	2	1,30	1,70	0,40
3	2 400	200,00	6,70	48	4,00	2 352	196,00	6,60	3	1,90	2,60	0,60
4	3 200	266,70	8,90	64	5,30	3 136	261,40	8,80	4	2,60	3,50	0,80
5	4 000	333,40	11,20	80	6,60	3 920	326,80	10,90	5	3,20	4,30	1,00
6	4 800	400,00	13,40	96	8,00	4 704	392,00	13,10	6	3,90	5,20	1,20
7	5 600	466,70	15,60	112	9,30	5 488	457,40	15,30	7	4,50	6,10	1,40
8	6 400	533,40	17,80	128	10,60	6 272	522,80	17,50	8	5,20	6,90	1,60
9	7 200	600,00	20,00	144	12,00	7 056	588,00	19,60	9	5,80	7,80	1,80
10	8 000	666,70	22,30	160	13,30	7 840	653,40	21,80	10	6,50	8,60	1,90
11	8 800	733,40	24,50	176	14,60	8 624	718,80	24,00	11	7,10	9,50	2,10
12	9 600	800,00	26,70	192	16,00	9 408	784,00	26,20	12	7,80	10,40	2,30
13	400	866,70	28,90	208	17,30	192	849,40	28,40	13	8,40	11,20	2,50
14	200	933,40	31,20	224	18,60	976	914,80	30,50	14	9,10	12,10	2,70
15	000	1 000,00	33,40	240	20,00	760	980,00	32,70	15	9,70	13,00	2,90
16	800	1 066,70	35,60	256	21,30	544	1 045,40	34,90	16	10,40	13,80	3,10
17	600	1 133,40	37,80	272	22,60	328	1 110,80	37,10	17	11,00	14,70	3,30
18	400	1 200,00	40,00	288	24,00	112	1 176,00	39,20	18	11,70	15,60	3,50
19	200	1 266,70	42,30	304	25,30	896	1 241,40	41,40	19	12,30	16,40	3,70
20	000	1 333,40	44,50	320	26,60	680	1 306,80	43,60	20	13,00	17,30	3,90
21	800	1 400,00	46,70	336	28,00	464	1 372,00	45,80	21	13,60	18,20	4,10
22	600	1 466,70	48,90	352	29,30	248	1 437,40	48,00	22	14,30	19,00	4,30
23	400	1 533,40	51,20	368	30,60	032	1 502,80	50,10	23	14,90	19,90	4,50
24	200	1 600,00	53,40	384	32,00	816	1 568,00	52,30	24	15,60	20,80	4,70
25	000	1 666,70	55,60	400	33,30	600	1 633,40	54,50	25	16,20	21,60	4,90
26	800	1 733,40	57,80	416	34,60	384	1 698,80	56,70	26	16,90	22,50	5,10
27	600	1 800,00	60,00	432	36,00	168	1 764,00	58,80	27	17,50	23,40	5,30
28	400	1 866,70	62,30	448	37,30	952	1 829,40	61,00	28	18,20	24,20	5,40
29	200	1 933,40	64,50	464	38,60	736	1 894,80	63,20	29	18,80	25,10	5,60
30	000	2 000,00	66,70	480	40,00	520	1 960,00	65,40	30	19,50	25,90	5,80
31	800	2 066,70	68,90	496	41,30	304	2 025,40	67,60	31	20,10	26,80	6,00
32	600	2 133,40	71,20	512	42,60	088	2 090,80	69,70	32	20,80	27,70	6,20
33	400	2 200,00	73,40	528	44,00	872	2 156,00	71,90	33	21,40	28,50	6,40
34	200	2 266,70	75,60	544	45,30	656	2 221,40	74,10	34	22,10	29,40	6,60
35	000	2 333,40	77,80	560	46,60	440	2 286,80	76,30	35	22,70	30,30	6,80
36	800	2 400,00	80,00	576	48,00	224	2 352,00	78,40	36	23,40	31,10	7,00
37	29	2 466,70	82,30	592	49,30	29	2 417,40	80,60	37	24,00	32,00	7,20

	600					008						
	30					29						
38	400	2 533,40	84,50	608	50,60	792	2 482,80	82,80	38	24,60	32,90	7,40
	31					30						
39	200	2 600,00	86,70	624	52,00	576	2 548,00	85,00	39	25,30	33,70	7,60
	32					31						
40	000	2 666,70	88,90	640	53,30	360	2 613,40	87,20	40	25,90	34,60	7,80
	32					32						
41	800	2 733,40	91,20	656	54,60	144	2 678,80	89,30	41	26,60	35,50	8,00
	33					32						
42	600	2 800,00	93,40	672	56,00	928	2 744,00	91,50	42	27,20	36,30	8,20
	34					33						
43	400	2 866,70	95,60	688	57,30	712	2 809,40	93,70	43	27,90	37,20	8,40
	35					34						
44	200	2 933,40	97,80	704	58,60	496	2 874,80	95,90	44	28,50	38,10	8,60
	36					35						
45	000	3 000,00	100,00	720	60,00	280	2 940,00	98,00	45	29,20	38,90	8,80
	36					36						
46	800	3 066,70	102,30	736	61,30	064	3 005,40	100,20	46	29,80	39,80	9,00
	37					36						
47	600	3 133,40	104,50	752	62,60	848	3 070,80	102,40	47	30,50	40,60	9,10
	38					37						
48	400	3 200,00	106,70	768	64,00	632	3 136,00	104,60	48	31,10	41,50	9,30
	39					38						
49	200	3 266,70	108,90	784	65,30	416	3 201,40	106,80	49	31,80	42,40	9,50
	40					39						
50	000	3 333,40	111,20	800	66,60	200	3 266,80	108,90	50	32,40	43,20	9,70
	40					39						
51	800	3 400,00	113,40	816	68,00	984	3 332,00	111,10	51	33,10	44,10	9,90
	41					40						
52	600	3 466,70	115,60	832	69,30	768	3 397,40	113,30	52	33,70	45,00	10,10
	42					41						
53	400	3 533,40	117,80	848	70,60	552	3 462,80	115,50	53	34,40	45,80	10,30
	43					42						
54	200	3 600,00	120,00	864	72,00	336	3 528,00	117,60	54	35,00	46,70	10,50
	44					43						
55	000	3 666,70	122,30	880	73,30	120	3 593,40	119,80	55	35,70	47,60	10,70
	44					43						
56	800	3 733,40	124,50	896	74,60	904	3 658,80	122,00	56	36,30	48,40	10,90
	45					44						
57	600	3 800,00	126,70	912	76,00	688	3 724,00	124,20	57	37,00	49,30	11,10
	46					45						
58	400	3 866,70	128,90	928	77,30	472	3 789,40	126,40	58	37,60	50,20	11,30
	47					46						
59	200	3 933,40	131,20	944	78,60	256	3 854,80	128,50	59	38,30	51,00	11,50
	48					47						
60	000	4 000,00	133,40	960	80,00	040	3 920,00	130,70	60	38,90	51,90	11,70
	48					47						
61	800	4 066,70	135,60	976	81,30	824	3 985,40	132,90	61	39,60	52,80	11,90
	49					48						
62	600	4 133,40	137,80	992	82,60	608	4 050,80	135,10	62	40,20	53,60	12,10
	50					49						
63	400	4 200,00	140,00	1 008	84,00	392	4 116,00	137,20	63	40,90	54,50	12,30
	51					50						
64	200	4 266,70	142,30	1 024	85,30	176	4 181,40	139,40	64	41,50	55,40	12,50
	52					50						
65	000	4 333,40	144,50	1 040	86,60	960	4 246,80	141,60	65	42,20	56,20	12,60
	52					51						
66	800	4 400,00	146,70	1 056	88,00	744	4 312,00	143,80	66	42,80	57,10	12,80
	53					52						
67	600	4 466,70	148,90	1 072	89,30	528	4 377,40	146,00	67	43,50	57,90	13,00
	54					53						
68	400	4 533,40	151,20	1 088	90,60	312	4 442,80	148,10	68	44,10	58,80	13,20
	55					54						
69	200	4 600,00	153,40	1 104	92,00	096	4 508,00	150,30	69	44,80	59,70	13,40
	56					54						
70	000	4 666,70	155,60	1 120	93,30	880	4 573,40	152,50	70	45,40	60,50	13,60
	56					55						
71	800	4 733,40	157,80	1 136	94,60	664	4 638,80	154,70	71	46,10	61,40	13,80
	57					56						
72	600	4 800,00	160,00	1 152	96,00	448	4 704,00	156,80	72	46,70	62,30	14,00
	58					57						
73	400	4 866,70	162,30	1 168	97,30	232	4 769,40	159,00	73	47,40	63,10	14,20
	59					58						
74	200	4 933,40	164,50	1 184	98,60	016	4 834,80	161,20	74	48,00	64,00	14,40

75	60	5 000,00	166,70	1 200	100,00	58	4 900,00	163,40	75	48,60	64,90	14,60
	60					59						
76	800	5 066,70	168,90	1 216	101,30	584	4 965,40	165,60	76	49,30	65,70	14,80
	61					60						
77	600	5 133,40	171,20	1 232	102,60	368	5 030,80	167,70	77	49,90	66,60	15,00
	62					61						
78	400	5 200,00	173,40	1 248	104,00	152	5 096,00	169,90	78	50,60	67,50	15,20
	63					61						
79	200	5 266,70	175,60	1 264	105,30	936	5 161,40	172,10	79	51,20	68,30	15,40
	64					62						
80	000	5 333,40	177,80	1 280	106,60	720	5 226,80	174,30	80	51,90	69,20	15,60
	64					63						
81	800	5 400,00	180,00	1 296	108,00	504	5 292,00	176,40	81	52,50	70,10	15,80
	65					64						
82	600	5 466,70	182,30	1 312	109,30	288	5 357,40	178,60	82	53,20	70,90	16,00
	66					65						
83	400	5 533,40	184,50	1 328	110,60	072	5 422,80	180,80	83	53,80	71,80	16,20
	67					65						
84	200	5 600,00	186,70	1 344	112,00	856	5 488,00	183,00	84	54,50	72,60	16,30
	68					66						
85	000	5 666,70	188,90	1 360	113,30	640	5 553,40	185,20	85	55,10	73,50	16,50
	68					67						
86	800	5 733,40	191,20	1 376	114,60	424	5 618,80	187,30	86	55,80	74,40	16,70
	69					68						
87	600	5 800,00	193,40	1 392	116,00	208	5 684,00	189,50	87	56,40	75,20	16,90
	70					68						
88	400	5 866,70	195,60	1 408	117,30	992	5 749,40	191,70	88	57,10	76,10	17,10
	71					69						
89	200	5 933,40	197,80	1 424	118,60	776	5 814,80	193,90	89	57,70	77,00	17,30
	72					70						
90	000	6 000,00	200,00	1 440	120,00	560	5 880,00	196,00	90	58,40	77,80	17,50

1) Jf fellesbestemmelsenes § 2 nr 3

2) Jf fellesbestemmelsenes § 15 nr 1